In Frankrijk is het Europese belang het Franse belang

Posted on 4 april 2020 by Kleis Jager

Het is de Franse media niet ontgaan, sinds de Brexit is Nederland het nieuwe land dat nee zegt. De krant *Le Figaro* wijdde

vorige maand een lang verhaal aan Mark Rutte, Europa's nieuwe Thatcher, zakenblad *Les Échos* pakte deze week uit met een hele pagina over Wopke Hoekstra onder de kop 'De polariserende Hollander'.

De auteur van het laatste stuk kan zijn afkeer nauwelijks verhullen. Hoekstra is bot en geborneerd en zijn verzet tegen de broodnodige solidariteit met Zuid-Europa is mede ingegeven door persoonlijke ambities, noteert hij misprijzend: hij wil Rutte opvolgen. Het zijn kwalificaties die beantwoorden aan diepgewortelde vooroordelen over steile boekhouders uit het noorden. Hypocriete betweters zijn het. En hun prestaties berusten trouwens voor een belangrijk deel op fiscale dumping, een praktijk waarmee ze hun partners van inkomsten beroven. Zo kunnen wij het ook.

De eigen regering krijgt ondertussen applaus. President Emmanuel Macron en zijn minister van financiën Bruno Le Maire staan met hun pleidooi voor ruimhartige

steun aan de ‘zwaksten die nu het zwaarst zijn getroffen’ aan de goede kant van de geschiedenis.

De crisis benutten: eurobonds

Toch is achter de omstandig beleden steun voor Italië en Spanje een minder hooggestemd motief maar al te goed zichtbaar. Parijs grijpt de crisis aan om opnieuw te pleiten voor de uitgifte van Europese obligaties, eurobonds. Om de weerstand te breken van de rijkere eurolanden tegen het op één hoop gooien van schulden, spreekt Le Maire nu van een ‘coronafonds’ dat vijf à tien jaar zou moeten bestaan. Maar eurobonds, al dan niet in tijdelijke vorm, zouden Frankrijk heel goed uitkomen. De staatsschuld bedraagt nu 98 procent van het bbp. Ruim boven de grens dus van 60 procent die is afgesproken. Dit jaar wordt de 100 procent zeker overschreden, waarschuwde Le Maire op de dag dat de lockdown inging.

Dat eurobonds voor Frankrijk een manier zijn om ingrepen die het land keer op keer in de chaos van stakingen en geweld storten te ontlopen, wordt niet vaak opgemerkt. Veel liever zegt men dat ‘Europa grote stappen moet maken’ om niet totaal irrelevant te worden in de strijd tussen China en de VS. Le Maire publiceerde hier vorig jaar een boekje over. In *Le Nouvel Empire* (Het Nieuwe Rijk) betoogt hij dat de EU geen keus heeft. Als het zichzelf niet verheft tot een technologische grootmacht, rest alleen nog een toekomst als afzetmarkt van Chinese en Amerikaanse producten.

‘Stabilisatie’ als codewoord

Hoekstra staat in dit verhaal van Le Maire voor het Europa dat zich verliest in details. Le Maire beschrijft hoe hij zich in december 2018 met de Nederlander terugtrekt ‘in een zaaltje zonder ramen’ tijdens een nachtelijke vergadering in Brussel. Ze kunnen het niet eens worden over de voorwaarden voor een speciale begroting voor de eurozone. ‘Wopke’, met wie hij het persoonlijk uitstekend zegt te kunnen vinden, weigert aan het budget elke ‘stabilisatie’-functie toe te kennen. Omdat stabilisatie betekent dat je een lidstaat in de moeilijkheden moet helpen. ‘Zo gaat dat met de Europese eenwording’, verzucht Le Maire na zes uur vruchteloze onderhandelingen. ‘We zetten hele kleine stapjes terwijl de omstandigheden vragen om zevenmijlslaarzen.’

Maar de Le Maire van de grote vergezichten is dezelfde die nu de supermarktketens

aanspoort om in deze moeilijke tijden bij Franse leveranciers in te kopen. Terwijl zijn president op 3 maart alle voorraden en de productie van mondmaskers vorderde. Zo werd ook beslag gelegd op zes miljoen mondmaskers van de Zweedse firma Mölnlycke in Lyon, een bedrijf dat van hieruit ook levert aan Zuid-Europa, België en Nederland.

Wie ondermijnt de solidariteit?

Dat Nederland alleen oog zou hebben voor het eigenbelang is kortom een nogal wezenloos verwijt. Zeker afkomstig van een land dat een reputatie heeft op het gebied van staatssteun aan bedrijven die het prima doen op de vrije markt. Het is daarbij ook nog eens onjuist. Hoekstra en Rutte hebben nooit hulp geweigerd omdat ze gierig zijn. Het meningsverschil draaide altijd om de vraag hoe het probleem moest worden aangepakt.

Sterker nog, je kunt je afvragen wie nu eigenlijk precies de solidariteit, de saamhorigheid tussen Europese vrienden, ondermijnt. Want we weten nu al dat de kans niet erg groot is dat Frankrijk in de jaren na de coronacrisis gaat doen wat het in de afgelopen decennia – ook onder leiding van Macron – juist heeft nagelaten: hervormen om de staatsfinanciën op orde te krijgen. En dat dit de eigenlijke reden is waarom de deur naar eurobonds waarschijnlijk dicht zal blijven.